

OORLOGSTRAUMA'S IN PSYCHOSE, een dag met muziek, kunst en workshops

Verslag van de ISPS studiedag van 18 Juni 2024

(Gebruik bij het klikken op de linken naar meer informatie ook de ctrl toets)

Gekweld worden door stemmen of indringende beelden. Wat als deze verschijnselen fragmenten blijken te zijn van geleefde ervaringen waarover in generaties niet gesproken wordt? De ISPS, die de psychologische en sociale benaderingen van psychose centraal stelt, legde de focus op transgenerationeel trauma. Het is de ervaring van de organisators dat thema's uit een traumatische familiegeschiedenis nog al eens het thema van een psychose zijn.

We gingen dus op zoek hoe spoken uit het verleden opduiken in psychoses. Woordeloos en gedekt door duisternis kan een spookbeeld van generatie op generatie blijven hangen. Zodra de oorsprong van zulke spoken in iemands familiegeschiedenis teruggevonden is, verdwijnt het duistere en het woordeloze. Het inzicht kan ons helpen de spoken beter te verstaan en ze een plek te geven opdat ze rust vinden.

Sprekers waren wetenschappers, zorgverleners, schrijvers en kunstenaars. Niet alleen oorlogstrauma's en andere trauma's stonden centraal, maar ook andere onzegbare geheimen in familiegeschiedenissen. De dag was gevuld met lezingen en workshops en gericht op zorgverleners, familieleden en mensen met geleefde ervaring.

Streven naar een superieur ras

Het was de bedoeling van de nazi's de genen die coderen voor psychiatrische stoornissen weg te snoeien. Dat bleek een waanidee. Schizofrenie bijvoorbeeld nam na de oorlog juist toe ([F.Torrey & Yolken 2009](#)). Een verklaring zou kunnen zijn de schade die deze praktijk toebracht aan de volgende generaties.

Hoe het "snoeien" in zijn werk ging kunt u lezen in het boek van Erik Thys, zie verderop voor de link

Spoken van de vroegere Joods Psychiatrische instelling 'Het Apeldoornse Bos' vergezelden ons in het Vierhuis. De invloed van de Tweede Wereldoorlog kwam uitvoerig aan bod. De locatiegastvrouw **Bea Drost** trapte de studiedag af. Zij hield een inleiding over de geschiedenis van het [Aoeldoornse Bos](#). U vindt haar verhaal op de [website](#) van 's Heeren Loo..

Koen Bolhuis bestuurslid van 'De Jonge Psychiater' hield een wetenschappelijke verhandeling met als thema dat een familiegeschiedenis van trauma's psychose bevordert.

Literatuur

Incidence and Persistence of Psychotic Experiences in the General Population: Systematic Review and Meta-Analysis Staines et al 2023

A Prospective Cohort Study on the Intergenerational Transmission of Childhood Adversity and Subsequent Risk of Psychotic Experiences in Adolescence

1 Bolhuis K, Steenkamp LR, Tiemeier H, Blanken L, Pingault JB, Cecil CAM, El Marroun H. A prospective cohort study on the intergenerational transmission of childhood adversity and subsequent risk of psychotic experiences in adolescence. Schizophr Bull 2022 Dec 22:sbac195. doi: 10.1093/schbul/sbac195.

Na Koen Bolhuis sprak **Patricia Dashorst** psychiater van het ARO centrum over haar promotieonderzoek naar 'intrusies' -een meer wetenschappelijke benaming voor 'spoken'

Haar presentatie

Kinderen van oorlogsslachtoffers kunnen óók een trauma oplopen, laat nieuw onderzoek zien Volkskrantartikel

Haar proefschrift Unraveling intrusions

Christophe Busch criminoloog en directeur van het Hannah Arendt instituut in België, benaderde intergenerationale trauma's binnen collectief geweld,

Zijn presentatie Holocaust en Trauma

What is Intergenerational Trauma?

Intergenerational Trauma: How A History Of Pain Brings Biological Costs Biology, Psychology, Social Science / By Feba Varughese, University of Houston-Downtown, June 12, 2023

<https://khironclinics.com/blog/the-legacy-of-trauma/>

Doctor who treated Siegfried Sasson 'pioneered' anthropology

Dekel S, Mandl C, Solomon Z. Is the Holocaust implicated in posttraumatic growth in second-generation Holocaust survivors? A prospective study. J Trauma Stress.

Stanislav Aseyev Het concentratiekamp in de Paradijsstraat

Timothy Snyder, Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin

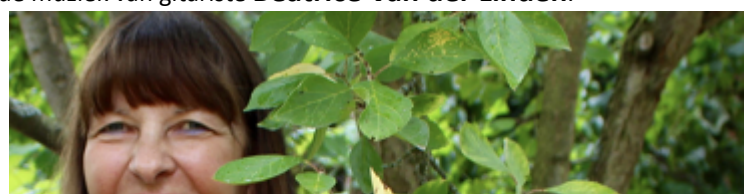
Intergenerational transmission of trauma effects: putative role of epigenetic mechanisms Rachel Yehuda 1, 2 and Amy Lehrner 1,

Epigenetics Revolution

How Modern Biology is Rewriting our Understanding of Genetics, Disease and Inheritance Nessa Carey

Na de lunch werden de bezoekers meegenomen door de helende muziek van gitariste **Beatrice Van der Linden**.

Beatrice van der Linden, Klik op **Karl** om haar gitaarspel te horen

Haar commentaar:

Karl is mijn broertje, die overleed in 1966 toen hij 2,5 jaar oud was. Ikzelf was toen 6 jaar en heb hem verloren zonder afscheid te kunnen nemen. Dit verlies ben ik pas echt beginnen verwerken in het najaar van 2013. Ik vond troost in het componeren en kreeg zo het gevoel dat Karl weer dichterbij mij kwam. In deze compositie komen veel flageolettonen voor en aan het einde neurie ik bij mijn gitaarspel. Dit symboliseert zijn nabijheid in mijn leven, vanuit zijn dimensie.

Ik ben professioneel gitariste en gaf decennia lang les in verschillende muziekacademies. Op vraag verzorg ik concerten met meditatieve muziek. Meer op www.beatricevanderlinden.be

Niet alleen hoe we luisteren, maar ook hoe we kijken is van belang. Psychiater, schrijver en kunstenaar **Erik Thys** toont hoe een afstandelijke blik destijds bijgedragen heeft aan psychogenocide.

[Recensie boek op ISPS website](#)

[Zijn boek psychogenocide](#)

Hij zal nog een uitgebreider stuk schrijven voor Psychiatrienet.

Femke Roozen

Rianne Levi

Femke Roozen en Rianne Levi, ervaringsdeskundigen, met een eigen praktijk [Denkpunt](#), auteurs van [psyschosenet](#), hielden een workshop met als titel: [“Trauma sensitief waarnemen en begeleiden” aan de hand van het traumamodel van de Duitse psychiater Franz Ruppert.](#)

Rita van Mourik

[Rita van Mourik](#) Ervaringsdeskundige en professioneel adviseur en coach op het gebied van familiebeleid binnen de geestelijke gezondheidszorg, hield een verhandeling. Er zal nog een uitgebreide versie van haar verhaal volgen.

[Jeanny Severijns](#) hield een meeslepende verkenning uit eigen ervaring over de rol van [transgenerationale angst](#)

[Lut de Rijdt](#), gepensioneerd Kinder- en jeugd psychiater en psychoanalytica

Creatieve en destructieve invloed van gezinsgeheimen

[Power Point](#)

Artikel

"Being with" Gedurende heel de dag in een kleine zaal schiep **Huguette Beyens** ruimte met een houding van **"Being with"** voor diegenen die behoefte hadden om zich even terug te trekken, een babbeltje te slaan, wat te rusten of gewoon even wat contact leggen met.

Literatuur

Torrey, E. Fuller , Yolken, Robert H. Psychiatric Genocide: Nazi Attempts to Eradicate Schizophrenia (2009) Schizophrenia Bulletin, 26-32 <https://doi.org/10.1093/schbul/sbp097>